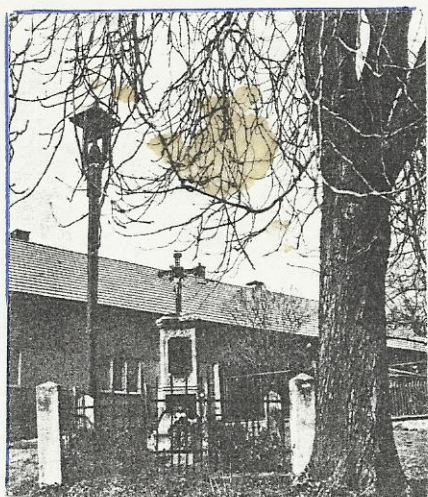

NOVINY

KRAKOVAN A BOŽCE

- ZÁŘÍ 1995

VYDÁVÁ: OÚ KRAKOVANY

č. 10

ČESKO - NĚMECKÉ VZTAHY.

České země mají bohatou historii, která začíná sjednocením slovanských kmenů, vznikem Velké Moravy a Přemyslovských Čech, vývojem státnosti a českého státu. Součástí historie je slavná doba husitská a tragická doba po bitvě na Bílé hoře, třicetiletá válka a třistaletá nadvláda Habsburků. Život našich předků je třeba vidět jako boj za svéprávnost a samostatnost politickou a hospodářskou a přitom vytvářet snahu a uchovávat dobré přátelské vztahy se sousedními zeměmi. Naším největším sousedem byli vždy Němci a složité a rozporuplné vztahy se promítaly do hospodářského a politického života naší země. Střídavě měly v různých dobách pro Čechy pozitivní význam a v některých obdobích byly tyto vztahy nedobré a nebezpečné. Územní velikost a počet obyvatel na straně Němců určoval, že to byly vztahy dvou zcela nerovných partnerů. Naše vztahy s Polskem byly spíše bezkonfliktní a nebyly srovnatelné se vztahy k Němcům a k Rakušanům, zejména po třicetileté válce v 17. století. Vztahy s našimi sousedy vytvářeli především vládnoucí knížata, králové, císaři, prezidenti, šlechta a církevní představitelé. Historie potvrzuje, že čeští vládcí se chovali různě. Někteří bránili pronikání německého vlivu do Čech a prováděli osídlování Čech, zejména pak pohraničních oblastí českými obyvateli za podpory české šlechty. Jiní zase naopak souhlasili s kolonizací Čech a dokonce ji podporovali. Některá česká knížata hledala u německých panovníků podporu pro získání vlastních pozic. Např. Svytlahněv II. ve snaze zbavit se závislosti na moravských knížatech podrídil se německému panovníkovi a stal se jeho vazalem. Kníže Svatopluk při dojednávání míru s Franky se zavázal platit daň a složil slib věrnosti, tak si otevřel cestu vlastním výbojům. Český kníže Václav, na svou dobu značně vzdělaný panovník, aby se vyhnul válečnému střetu se saským králem Jindřichem I., složil mu slib věrnosti a zavázal se odvádět ročně 500 hřiven stříbra a 120 volů. Udržel si svoji svrchovanost a své země zachoval mír. Český kníže Vladivoj si dal udělit Čechy v léno od německého krále Jindřicha II., které trvalo několik staletí. Je zajímavé, že první čeští králové získali královský titul za politickou a vojenskou pomoc německým-římským císařům, byli to Vratislav II. a Vladislav II. Po vzniku republiky československé se začaly vytvářet nové vztahy s našimi sousedními státy. Po dvaceti letech byly rozbity vztahy s hitlerovským Německem. V roce 1938 Hitler veřejně požadoval na ČSR připojení pohraničního území-Sudety k německé říši a hrozil vojenským zásahem. K tomuto ostudnému a nespravedlivému aktu došlo 29. září 1938 v Mnichově, kde zástupci velmocí Velké Británie a Francie odsouhlasili protokol o připojení Sudet, který nadiktoval Hitler. Dva čeští delegáti byli přizváni až nekonec a měli vyslechnout pouze rozsudek. Prezident dr. Beneš ve velmi těžké situaci. 30. září 1938 byla do kanceláře prezidenta svolána vláda a někteří generálové. Po dramatické diskuzi byl mnichovský diktát přijat. Okupace českého pohraničí začala 1. října 1938.

Dne 5.října 1938 byla rozšířena o tzv. české pásmo nadiktované Hitlerem.

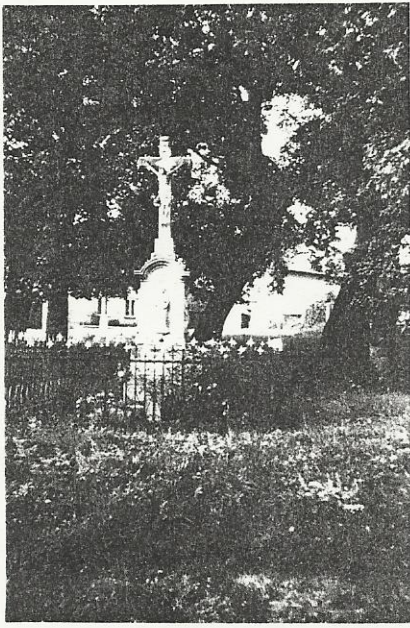
Poté fašistická vojska stála 35 km od Prahy a na okrajích Brna a Olomouce.

Byla zebrána třetina českého území, kde žilo téměř 720 tisíc Čechů, kteří se museli vystěhovat. Byly přerušeny důležité komunikace, ztracena část průmyslu, ztraceny všechny české lázně. Současně přišli slovenští politici s maximálními požadavky a vymohli si rozsáhlou autonomii. Polská vláda dala rozkaz k obsazení velké části Těšínska. Dr. Beneš podal demisi.

15. března 1939 obsadil Hitler zbytek českých zemí a na Slovensku zřídil jemu podřízený slovenský stát. 1. září 1939 přepadlo Německo Polsko a začala Druhá světová válka.

Německo a jeho spojenci byli poraženi v roce 1945. Sudetští Němci byli v roce 1945 na základě rozhodnutí vítězných mocností a Benešových dekretů vystěhováni.

Mnichovský diktát zůstává i po padesáti letech jako symbol násilí a bezpráví.

Bohužel ani za padesát let nebyla mnichovská dohoda zrušena, české oběti nebyly německou stranou dosud odškodněny, ale německý Landsmanschaft prostřednictvím svých mluvčích požaduje právo na domov, návrat do vlasti a zrušení Benešových dekretů, což k dobrým vztahům s Německem nepřispívá, ale naopak.

ZPRÁVY A INFORMACE Z OBECNÍHO ÚRADU

V dnešních zprávách a informacích Vás seznámíme s děním v obci od doby vydání červnového čísla novin Krakovan a Božce.

1/ Pronájem a rekonstrukce "Kampeličky"

V srpnu byla provedena rekonstrukce prvního patra budovy "Kampeličky". Vedle nátěrových prací, malování a opravy sociálního zařízení byla provedena kompletní rekonstrukce elektroinstalace v celé budově včetně nové domovní

přípojky, což umožnilo vytápět celou budovu elektřinou. Přízemí budovy, v němž je umístěna pošta, bude i nadále vytápěno akumulací kamny. První patro, na rozdíl od minulosti, přitopnými tělesy. Díky tomu se mohla v závěru srpna přestěhovat do prvního patra budovy účetní firma pana Kolaříka. Pronájmem prvního patra budovy se obci podařilo splnit dlouhodobý záměr týkající se účelného využití těchto prostor a v neposlední řadě získala prostředky, které umožní řádnou údržbu "Kampeličky" bez dotace z obecní pokladny.

2/ Vydání pohledů Krakovan a Božce.

V závěru srpna byly dány do prodeje barevné pohledy Krakovan a Božce. Jsou k dostání v koloniálu Pohoda, Muspol a na poště. Pohled se prodává za 2,50 Kč.

3/ Rekultivace skládky v Božci.

V současné době je dokončována rekultivace bývalé skládky TKO v Božci. Celá skládka je obdobně jako v Krakovanech překryta zeminou. Zároveň byly provedeny terénní úpravy, které skládku daleko lépe začlenily do okolní krajiny. Touto akcí se nám z více jak 90% podařilo vyřešit problém bývalých skládek TKO v katastru našich obcí. V budoucnu nás na tomto úseku čeká pouze zalesnění bývalé skládky v Krakovanech.

4/ Výstavba trafika a kabelových rozvodů.

V nejbližší době bude započato v prostoru "Kampeličky" s výstavbou nové trafostanice o výkonu 630 KW, která bude napájena z vysokonapěťové linky vedoucí přes řepnou skládku kabelem uloženým v zemi. Nová trafostanice na rozdíl od ostatních v obci bude stavěna jako zakrytá. V druhé etapě budou ve "lhotické ulici" budovány kabelové rozvody. Cílem akce je likvidace podpětí v síti a zejména vytvoření podmínek, které umožní občanům této části obce zřídit ekologické/elektrické/topení ve svých domcích. Výše uvedená akce je začátkem posilování elektrické sítě v obci. Podle finančních možností se v budoucnu počítá s obdobným posílením sítě v dalších částech obce včetně Božce.

5/ Údržba školského areálu.

Prázdniny a dovolené byly využity ve školském areálu i zdravotním středisku k provedení nutné údržby. V ordinaci zdravotního střediska byla provedena kompletace nového nábytku a zároveň oprava vodoinstalace na sociálním zařízení. Rovněž v MŠ vedle opravy nábytku byla provedena i složitá oprava vodoinstalace. Školní jídelna byla vymalována a byly opraveny rohože ve sklepech. Dále byla před školní kuchyní vybudována zástěna pro popelnice. Do první třídy ZŠ bylo instalováno nové účinnější osvětlení. Postupně bude instalováno i do dalších tříd, v souladu s finančními možnostmi obce. Dále bude během září provedena oprava fasády na budově základní školy. Fasáda je poškozena na straně ze dvora. Celkově lze konstatovat, že je celý školský areál včetně zdravotního střediska v dobrém stavu.

6/ Hospodaření kina a jeho provoz v roce 1996.

V uplynulém období se již poněkoliťatě v letošním roce zabývalo obecní zastupitelstvo hospodařením kina, které je rok od roku ztrátovější. V prvním pololetí letošního roku dosáhl schodek v hospodaření kina při průměrné návštěvě cca 15 diváků na představení částky 41 500 Kč. Vzhledem k tomu rozhodlo OZ provozovat kino v roce 1996 pouze od 1.4. do 31.10. a zároveň hledat alternativní využití objektu. Dalším úsporným opatřením je snížení počtu představení během sezony. Největším problémem je to, že všechny případné zájemce o využití kina odrazuje velká počáteční investice s dlouhodobou návratností. OZ uvítá veškeré náměty z řad občanů na alternativní využití objektu kina.

7/ Žádost o dotaci a půjčku ze SFŽP na výstavbu ČOV a kanalizace.

Obec podala na SFŽP Praha žádost o dotaci a půjčku na stavbu ČOV a kanalizace. Přílohou žádosti je dokončená projektová dokumentace. V případě, že bude žádost kladně vyřízena, provedeme ještě v letošním roce výběrové řízení na realizaci stavby a příští rok zahájíme stavební práce. V první etapě by byla realizována výstavba vlastní ČOV v areálu bývalé cihelny včetně odvodu vyčištěné vody do vodoteče "Svárava". Rovněž v první etapě stavby by byla provedena výstavba dvou kanalizačních řádů. Jako první by byla odkanalizována horní část obce. Náklady na tuto etapu stavby činí 14 000 000 Kč. V případě, že SFŽP naší žádost zamítne, podáme ji opakovaně v příštím roce. Tím by došlo k oddálení stavby. Věříme, že k této situaci nedojde.

8/ Dotace obce na autobusovou dopravu.

V souledu s výsledkem porady starostů okresu Kolín rozhodlo OZ dotovat zajištění autobusové dopravy v letošním roce částkou 15 480 Kč, to je 20 Kč na každého občana obce. Jedině díky tomuto konstruktivnímu přístupu obcí nemuselo dojít v rámci Kolínska k výraznému omezení autobusové dopravy. Věříme, že podobným způsobem se nám podaří vyřešit problémy týkající se autobusové dopravy i v příštích letech.

9/ Nákup nákladní 1203.

V červenci koupila obec pro potřeby svoji pracovní čety ojetou 1203. Díky tomu to nákupu a vlastnictví Robura s výsuvným žebříkem je obec schopna provádět převážnou část nezbytných prací vlastními mechanizačními prostředky. K úplné spokojenosti v tomto směru hlavně chybí dovybavení rotační sekačkou. Ještě v letošním roce bude pro nákladní 1203 postavena garáž v prostoru mezi kinem a tělocvičnou. V současné době je nákladní 1203 garážována v pronajatém soukromém objektu.

10/ Vybavení obecního úřadu počítačovou technikou.

V souledu se schváleným rozpočtem obce bude ve třetím čtvrtletí vybaven obecní úřad počítačovou technikou. V počátečním období bude na počítač převedena evidence obyvatel a kompletní registr katastru nemovitostí. V dalším období převezme počítač postupně veškerou agendu. Po kopírovacím stroji se počítač stane dalším velkým pomocníkem, který usnadní a zrychlí práci na obecním úřadě.

11/ Program obnovy vesnice.

V tomto bodě bezprostředně navazujeme na informaci z minulého čísla novin Krakovan a Božce. Obec zadala zpracování projektu programu obnovy vesnice ing. arch. Tiché z Prahy s tím, že projekt musí být hotov do 30. 11. 1995. V projektu budou řešeny především následující problémy: parková úprava v centrální části obce včetně výstavby místní komunikace od bývalého mandlu k obecnímu úřadu, rekonstrukce "uličky u Bížů", oprava pomníku padlých v Krakovanech i Božci, parková úprava křižovatky u koloniálu Muspol, parková úprava školského areálu, výsadba veřejné zeleně v Krakovanech i Božci, projekt rekonstrukce koupaliště, projekt hydro-tepelne izolace střechy tělocvičny, využití půdních prostorů ZŠ, alternativní využití kina, výstavba patra nad zdravotním střediskem, mateřskou školou a školní jídelnou, zateplení celého školského areálu a další akce menšího rozsahu. Cílem projektu programu obnovy vesnice je vytvoření programu koncepce rozvoje Krakovan a Božce do roku 2010.

12/ Návštěva z Krakovan na Slovensku.

Ve dnech 25. až 27. 8. navštívila naši obec delegace z partnerské obce Krakovany na Slovensku vedená starostou obce. Celá návštěva proběhla ve velmi přátelském duchu a byla zcela ve znamení vzájemného porozumění. Naši přátelé se zúčastnili slavnostního jednání OZ a navštívili Prahu. Během jejich pobytu u nás jsme dohodli program vzájemných návštěv v roce 1996. V programu se počítá s úzkou spoluprací v kulturní i sportovní sféře včetně navázání těsných vztahů

mezi společenskými organizacemi. Plánovaným vyvrcholením partnerských vztahů v příštím roce budou výměnné návštěvy za účasti široké veřejnosti obou obcí. Pevně věříme, že po proběhnutí výměnných návštěv v příštím roce se značně rozšíří okruh těch, kteří mají na opačném břehu řeky Moravy své přátele.

13/ Krakovanské posvícení.

Ve dnech 23. a 24. září bude v Krakovanech tradiční posvícení. Stejně jako v předchozích letech bude posvícení vedle rodinných návštěv spojeno s řadou sportovně kulturních aktivit místních společenských organizací. Svaz dobrovolných hasičů pořádá v sobotu 23. září v pohostinství u Rohlíčků posvícenskou zábavu. Hraje taneční orchestr Eminent z Jičína. Český svaz chovatelů připravuje na posvícenskou sobotu i neděli ve svém areálu výstavu králíků a drůbeže i holubů. SK Krakovany představí o posvícení na domácím hřišti vedle A týmu i družstva žáků a dorostenců. Věříme, že se k posvícení nezachová macešsky ani počasí a že bude opravdu "naše".

Návštěva v Zemědělském obchodním družstvu Krakovany.

V souvislosti s nástupem nového ředitele ZOD Krakovany se redakční kolektiv rozhodl toto družstvo navštívit.

Jak mnozí víte, dne 30. 6. t. r. odešel z nejvyšší funkce pan Holeček, který v ní působil zhruba půldruhého roku. Údajně byl důvodem vysoký věk a ne zrovna snadné dojíždění do zaměstnání. Skutečností však byl asi pocit zmaru z nesplnění zásadních vytyčených cílů, z nichž jeden z nejhlavnějších bylo postupné vyvedení družstva z obtížné finanční situace. Prostředků, jak toho dosáhnout se nabízelo několik: prodej nepotřebných zařízení, vymáhání pohledávek u věřitelů, zkvalitnění hospodaření družstva. Bohužel, hmatatelnějšího naplnění se nedočkal žádný z nich. To vše vedlo ještě k dalšímu prohloubení ekonomické propasti.

Za této situace se od 1. 7. ujímá funkce ředitele a doufejme i spasitele pan Bohuslav Netušil. Dovolte, abychom vám ho krátce představili:

Bydliště: Přelouč - Škudly, věk: 48 let, ženatý, dvě dospělé děti. Pochází ze zemědělské rodiny, jeho otec byl střední rolník. Před nástupem do našeho ZOD pracoval pan Netušil více než dvacet let jako vedoucí živočišné výroby v Plemenářském podniku v Kladrubech n. Labem. Toliko nejzákladnější údaje.

Záměrem redaktora těchto novin bylo položit novému řediteli při osobním setkání 24. srpna tyto dvě zásadní otázky:

1. V jakém stavu jste převzal ZOD po bývalém řediteli?

2. Jaké cíle si vytyčujete pro nejbližší období?

Přímé odpovědi na výše uvedené otázky se zde nedočkáte, neboť respektujeme přání nového ředitele s tím, že není vhodná doba pro odhalení záměrů vedení ZOD. Leccos je však naznačeno v úvodu tohoto článku v souvislosti s činností pana Holečka.

Zcela zodpovědně a přesně v řeči čísel se vyjádří ředitel družstva na členském shledání, která je plánována na rozhraní září a října.

Ze slov pana Netušila vyplynulo, že má představu a chuť uchovat vnosový majetek, což je jistě povzbudivá informace.

Ne tak již výsledky v rostlinné výrobě, kde je vykazována několika milionová ztráta. DO budoucna ředitel vidí specializovat se v této oblasti na pěstování efektivních komodit a to např. pšenice, ječmene, vojtěšky, řepky, řepy a okrajově i zeleniny. S lítostí oznamuje a zároveň vysvětluje, že při stejných výstupech se za poslední zhruba desetiletí zdrazily vstupy 10 až 15 krát. Záměrem vedení ZOD je razantně snížit stav zaměstnanců z nynějších 64 na zhruba polovinu. To však neznamená, že na potřebnou práci nebude přijata adekvátní síla

Poněkud pozitivněji se jeví situace v živočišné výrobě. Na dosti vysoké úrovni je výroba mléka, která je téměř celá ve výběru za velmi lichotivou výkupní cenu. Proto je záměr rozšířit chov o další stáj. Stav dojnic za předešlého ředitele se pohyboval cca na 120 ks. Současnou snahou je počet zdvojnásobit. Protože se naše setkání s ředitelem družstva panem Netušilem chýlilo ke konci, dodáváme jen, že jsme v tomto článku původně chtěli nahlédnout plně otevřenými dveřmi do kuchyně hospodaření ZOD. Respektovali jsme však přání ředitele a omezili se na zevrubné omrknutí. Nechtitelný pohled poslouží jako námět úvah před chystanou členskou schůzí. Rozloučili jsme se v naději, že vše dobře dopadne a další naše návštěva, kterou jsme si již předběžně domluvili, bude snad již o něčem jiném.

Mládežnická družstva v SK Krakovany oddíl kopané.

Jelikož A-tým dospělých v SK Krakovany prochází hráčskou krizí, která skončila sestupem do 3. třídy, chtěl bych vás seznámit s oběma mládežnickými družstvy, která by měla v nejbližší době tuto krizi překonat. Musíme si především uvědomit, že v nynější době, která nabízí množství méně fyzicky náročné zábavy /televize, video, satelit, počítačové hry, .../, je výchova hráčů velmi složitá. Náš fotbalový oddíl má dvě mládežnická družstva, která hrají v soutěžích okresního přeboru. Určitě nedělají naší obci ostudu. Mužstvo dorostu se umístilo na čtvrtém místě a žáci vyhráli svou skupinu, ve finále o celkového vítěze kolínského okresu porazili mužstvo Tatran Kostelec n. Černými lesy. Velkou zásluhu na výkonnostním vzestupu za poslední léta mají pan L. Tluchoř a pan L. Kubíček, kteří svou obětavou prací s žákovským mužstvem vychovali hráče pro nynější kvalitní tým dorostu, kde se tři až čtyři hráči pomalu stávají základem nově budovaného A-mužstva. Zde zřejmě bude ještě rok dva trvat, než budou následovat další. Bude to především záležet na jejich kladném přístupu k tréninkům a zápasům.

I když bude zřejmě i nadále náš žákovský tým hrát o přední místa v okresním přeboru, musí nynější trenér pan L. Kubíček a pan St. Věříš myslet na další sezony a doplňovat mužstvo hráči mladšími /2. - 3. třída ZŠ/ i z okolních vesnic, kde se nehraje fotbal. Tento problém je o to horší, že je v těchto třídách více děvčat.

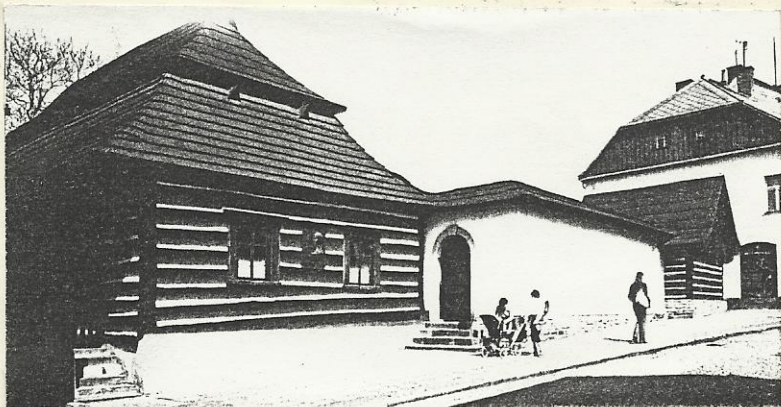
V této krátké zprávě jsem nepokládal za nutné jmenovat hráče, protože by to bylo vůči ostatním nefér. Hráči jsou totiž ve fotbalovém růstu a bude ještě moc záležet na tom, jak vedoucí jednotlivých družstev spolu s rodiči u nich dokáží vychovat lásku k fotbalu a ke sportu vůbec.

.... dorost v roce 1983

ZAHRÁDKÁŘI V KRAJI BOŽENY NĚMCOVÉ

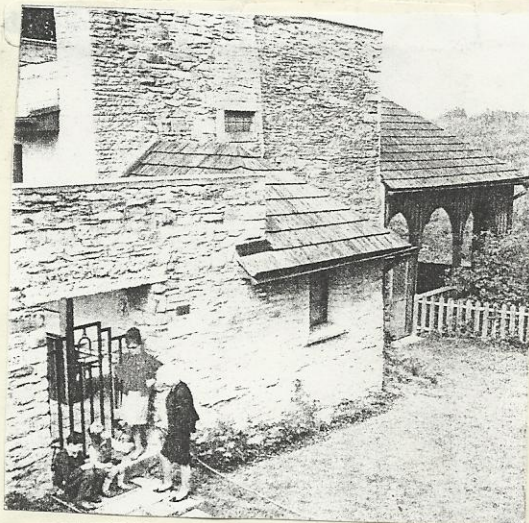

Je krásné srpnové ráno. Do vrat školy v České Skalici, kam v létech 1824 - 1830 chodila Božena Němcová, vstupují účastníci zájezdu, pořádaného zahrádkáři. Areál školy i místního muzea je velice pěkně upraven. Školní třída je vybavena dobovým školním ná-

bytkem a pomůckami, jak ji popsala B. Němcová v povídce "Pan učitel". Niky v atriu umístěném na školním dvorku jsou vyplněny keramickými výjevy ze školního dne Barunky Pánkové.

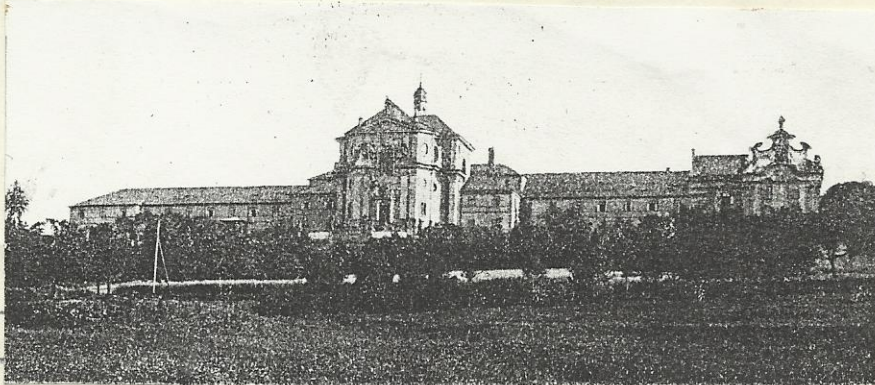
Nedaleko obce Žernov, odkud pocházela Viktorka, je Ryzmburský altán.

V Babičce sem umístila B. Němcová setkání dětí a babičky s paní kněžnou. Jako v pohádce o Šípkové Růžence si připadali návštěvníci altánu, ale místo šípku zde rostou kopřivy a černý bez. Vrzáním a skřípáním rozbitých oken a dveří pamětní síně altán, vítá návštěvníky. Vše vynahrazuje pohled do údolí říčky Úpy, který je úchvatný. Altán muselo muzeum B. Němcové v České Skalici v roce 1992 předat majiteli a ten jej nechal spustnout. Po slávě Ryzmburského altánu zbyla jen honosná tabule "Národní kulturní památka".

Ryzmburský altán před devastací.

Pokračujeme v putování. Pod dřevěnou zvonici u Rtně v Podkrkonoší autobus zastavuje. Účastníci vystupují a odcházejí do městského muzea. V přízení po uvítání průvodkyní je prohlídka expozice selského povstání z roku 1775, které zde začalo a u Chlumce n.C. skončilo. Prohlídkou expozice hornictví a rtyňského muzikanství se loučíme s průvodkyní a muzeem. Kuks je znám sochami Matyáše Brauna a také klášterem, kde byl umístěn "Hospitál", lékárna ze 17. stol. a klášterním kostelem. To vše si účastníci zájezdu prohlédli. V 16 hodin se hospitál v Kuksu se zájezdem rozloučil.

PAN NEZAVDAL VZPOMÍNÁ

Pan Nezavdal je rodákem z Lipee. Do školy chodil do Krakovan. Rád vzpomíná na učitele Turovského a paní učitelku Šrámkovou. Starou školu dřevěnou, krytou došky pamatuje, on však navštěvoval již školu novou.

V minulosti za ranního svítání, poledne a večerního stmívání se z vesnic ozývalo zvonění. Zvonilo se klekání. Od roku 1948 byl pomocným zvoníkem. Klekání se zvonilo do roku 1950. Od této doby do současnosti se zvoní již jen hrany (umíráček). Pan Nezavdal je stálým zvoníkem od roku 1968 a do letoška za tuto dobu vyprovodil svým zvoněním na poslední cestu asi 500 spoluobčanů.

A nyní něco z historie naší obce.

Dle vyprávění asi v roce 1870 vznikl v obci velký požár, který se šířil od Šplíchalů čp. 27 a shořelo tehda půl Krakovan (celá dolejší část obce). Domy byly všechny kryty došky.

V roce 1912, když se zaváděla elektrika a stavěl se transformátor, tak byl nepřejícími občany přes noc rozkopán.

Málo kdo ví, že cestář pan Měkota z Krakovan vyhazoval v zimě sníh z příkopů na silnici. A proč? Dříve auta nebyla, jediné auto měl pan Březina a jezdilo se na saních.

A teď vám povím něco veselejšího. Když v roce 1902 byla dostavěna sušárna, tak starý pan Mařata zedník, po lešení vylezl na komín a s dcerou Kateřinou tam tancoval.

Dneska řezník Lojza Strouhal těžko by uhořel, čím se zabíjely prasata v Krakovanech? Bylo to trdlem.

Že zemědělství nebylo prací lehkou, ... no o tom až příště.

KRAKOVANY
BOŽEC

